

یادآوری:

وَ ذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

یادآوری کن که یادآوری برای مؤمنان سودمند است.

سوره ی ذاریات، آیه ۵۵

دانش‌آموزان عزیز! ورود شما را به کلاس چهارم تبریک می‌گوییم. امید است امسال نیز با توکل بر خدا و همت و علاقه‌ی بیش‌تر، بتوانید قرآن کریم را بهتر بیاموزید و در عمل به سخنان زیبای آن، موفق شوید. به یاد داشته باشید خواندن روزانه‌ی قرآن، کلید اصلی انس دائمی شما با قرآن کریم است.

در این جلسه برای یادآوری آموخته‌های قبلی، تمرین‌های زیر را انجام می‌دهیم.

۱- این کلمات قرآنی را با دقت در **حرکات** آن‌ها بخوانید.

أُذِنَ   اودینا   أَتَّجَادِلُونَنِي

۲- **حرف ساکن**، همراه با حرکت قبل از خود خوانده می‌شود. این کلمات را بخوانید.

أَمَّهْلَهُمْ   يَخْلُقُونَ   يُنذِرُونَكُمْ

۳- **حرف دارای تشدید**، دو بار خوانده می‌شود، یک بار با حرکت قبل از خود و بار دوم با حرکت خودش؛ مانند:

كُلُّ ← كَلُّ   لَمَّا ← لَمَّمَا   إِنِّي ← إِنِّنِي

اکنون این کلمات را بخوانید.

رَبِّ   قَرِّی   يَظُنُّونَ   يَدَّكَّرُ

۴- این ترکیب‌های قرآنی را با دقت به تنوین بخوانید.

رَرْقٌ كَرِيمٌ   بِهَدِيَّةٍ   حَتَّمَا مَقْضِيًّا   أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ

۵- این ترکیب‌های قرآنی را با دقت در صدای «ه، ه، ه» بخوانید.

عَبْدَهُ   بِرَسُولِهِ   لَنْ أَرْسَلَهُ   أَجْرُهُ   عِنْدَ رَبِّهِ

۶- در کلمات قرآنی زیر برخی از حروف ناخوانا هستند. با دقت در حروف ناخوانا، این کلمات را بخوانید.

- یاء زیر الف کوچک (ی):   إِلَى   عَلَى   تَرَى   يُجْزَى   تَوَلَّى

- الف بعد از واو آخر (وا):   قَالُوا   ءَامَنُوا   زُدُّوا   تَوَاصَوْا

- واو پایه‌ی همزه (ؤ):   مُؤْمِنِينَ   عَطَاؤُنَا   يُؤَاخِذُ

- یاء پایه‌ی همزه (ئ):   قُرَيْئٍ   اِمْرِيٍّ   يُبْدِيئُ   هَيَّئِ

- الف بعد از تنوین (ـئ):   قَوْلًا   كَرِيمًا   غَفُورًا

- یاء بعد از تنوین فتحه (ـئ):   هُدًى   فَتًى   مُسَمًى

۷- این ترکیب‌های قرآنی را با دقت در اتصالات بخوانید.

فَاعْلَمْ   وَالْفَجْرِ   فَاسْتَقِمْ   إِذَا اتَّسَقَ

مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ   فَاتَّقُوا اللَّهَ

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا

دانش‌آموزان عزیز! برای آشنایی بیشتر شما با قرآن کریم، برخی از آیات کتاب درسی به صورت ساده ترجمه شده است. این ترجمه‌ها برای مطالعه‌ی آزاد است و نیازی به حفظ آن‌ها نیست. در بخشی از تمرین‌های این کتاب و نیز در کتاب‌های سال‌های آینده با روش صحیح فهم معنای آیات قرآن بیشتر آشنا خواهید شد.

نماز در قرآن

این آیات را با نشان دادن خط بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۱﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿۲﴾

به راستی که رستگار شدند مؤمنان. آنان که در نمازشان خاشع و فروتن هستند.
 سوره‌ی مؤمنون، آیه‌ی ۱ و ۲

۲- وَ أَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ

و نماز بخوان زیرا نماز (انسان را) از زشتی‌ها و گناه بازمی‌دارد.
 سوره‌ی عنکبوت، آیه‌ی ۴۵

۳- رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي

پروردگارا من و فرزندانم را از نمازگزاران قرار بده.
 سوره‌ی ابراهیم، آیه‌ی ۴۰

۴- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ

ای کسانی که ایمان آوردید وقتی که برای نماز جمعه فرا خوانده شدید،

فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ

به سوی یاد خدا (نماز) بشتابید.
 سوره‌ی جمعه، آیه‌ی ۹

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ

پروردگارا من و پدر و مادرم و مؤمنان را ببامرز،

يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

در روزی که به حساب مردم رسیدگی می‌شود. (یعنی روز قیامت)

سوره‌ی ابراهیم، آیه‌ی ۴۱

حِسَابُ : ...

يَوْمَ : ...

مُؤْمِنِينَ : ...

رَبَّنَا : ...

چه خوب است با خواندن این دعای زیبای قرآنی در قنوت نمازهای خود،
برای خودمان و پدر و مادر عزیزمان دعا کنیم.

همان‌طور که می‌دانید صداهای آبی (یا تو خالی) در آخر سطر، به هنگام وقف خوانده نمی‌شود. از این پس، این صداها معمولی (یا توپر) نوشته شده است، ولی هنگام وقف خوانده نمی‌شود.

تمرین اول: خوب است عبارات و آیات جلسه‌ی قبل را یک بار دیگر بخوانید و در آخر هر سطر، وقف کنید.

تمرین دوم: این آیات را که درباره‌ی اهمیت نماز است، بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- **وَ أَقِمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ ارْكَعُوا مَعَ الرَّٰكِعِينَ** ۴۳

و نماز بخوانید و زکات بدهید و با رکوع‌کنندگان (در نماز جماعت) رکوع کنید. *سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۴۳*

۲- **يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَ أْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَ أَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ**

ای فرزندم برپا دار نماز را و امر کن به کار خوب و نهی کن از کار بد. *سوره‌ی لقمان، آیه‌ی ۱۷*

۳- **قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَ نُسُكِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ** ۱۶۲

بگو: قطعاً نماز من و همه‌ی عبادات من و زندگی من و مرگ من برای خداست که پروردگار

سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۱۶۲

جهانیان است.

دانش‌آموزان عزیز! تمرین‌های «کار در کلاس» را به کمک هم‌کلاسی خود و با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس و دانسته‌های قبلی خود پاسخ دهید. در صورت نیاز می‌توانید به فهرست کلمات پایان کتاب نیز مراجعه کنید.

◀ تمرین اول : معنای صحیح را علامت بزنید.

1- اَللّٰهُ :	☐ خدا	☐ پروردگار
2- رَبِّ :	☐ خدا	☐ پروردگار
3- صَلَاةٌ :	☐ نماز	☐ روزه
4- رَسُوْلٌ :	☐ پیامبران	☐ پیامبر
5- عَالَمِيْنَ :	☐ دانشمندان	☐ جهانیان

◀ تمرین دوم : این ترکیب‌ها و عبارت‌های قرآنی را بخوانید و معنای آن‌ها را کامل کنید.

1- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
 به نام ... * ...

2- رَبِّ الْعَالَمِيْنَ
 ...

3- رَسُوْلُ اللّٰهِ
 ...

4- يَا بِنْتِ اَقِمِ الصَّلَاةَ
 ای فرزندم، به‌پا دار ... را

قطره
اما
دریا

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله:

بهترین شما کسی است که قرآن را بیاموزد و به دیگران نیز آموزش دهد*.

تمرین اول

آیات جلسه‌ی اول و دوم این درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. دقت کنید که در حالت وقف، حرکت آخر عبارت را نخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور حرکتی که هنگام وقف خوانده نمی‌شود، خط بکشید.

سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۲۳۸

۱- حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ

سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۷۲

۲- وَ أَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ اتَّقَوْهُ

سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۹۲

۳- وَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

سوره‌ی اسراء، آیه‌ی ۷۸

۴- أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ

تمرین سوم

در عبارات تمرین دوم، صدای قبل از حروف ناخوانا را با فلش به ساکن یا تشدید بعد از آن وصل کنید.
(مانند شماره‌ی ۱)

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ
فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ
حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ
لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ
بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَفِصَالَهُ فِي
عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴿١٤﴾
وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَى أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ
سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ
مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ
فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾

خواندن روزانه قرآن

همان طور که هر روز نماز می خوانیم،
چه خوب است هر روز مقداری قرآن نیز بخوانیم.
هر روز مقداری از آیات ۱۲ تا ۱۶ سوره ی لقمان را
بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

فَعَالِيَّت

